

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการบิน

อุตสาหกรรมการบิน ซึ่งประกอบด้วยธุรกิจการบินเป็นธุรกิจขนาดใหญ่ที่จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากหน่วยงานต่างๆ เพราะธุรกิจการบินจำเป็นที่จะต้องมีการลงทุนสูงใช้เทคโนโลยีทันสมัยและอากาศยานที่ใช้จะต้องมีความเร็วสูง บรรทุกผู้โดยสารและสินค้าพัสดุภัณฑ์ได้เป็นจำนวนมาก มีความสะดวกสบายและปลอดภัยแก่ผู้ใช้บริการและเครื่องบินที่ใช้บินจากประเทศหนึ่งไปยังอีกประเทศหนึ่งจำเป็นที่จะต้องได้รับความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องในด้านต่างๆ ของประเทศนั้นจึงจะประสบความสำเร็จและสามารถให้บริการในการเดินทางแก่ผู้โดยสารอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นในบทนี้จะกล่าวถึงหน่วยงานที่มีบทบาทสำคัญในธุรกิจการบิน แบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ

1. หน่วยงานภายในประเทศที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจการบิน
2. หน่วยงานต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจการบิน

1. หน่วยงานภายในประเทศที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจการบิน

หน่วยงานภายในประเทศที่มีภาระหน้าที่ในการให้บริการด้านสาธารณูปโภคด้านกิจการขนส่งและสื่อสารของประเทศไทยได้แก่กระทรวงคมนาคม โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมเป็นผู้รับผิดชอบ ไม่ว่าจะเป็นการคมนาคมทั้งทางบกทางน้ำทางอากาศและการสื่อสารแต่อยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวงคมนาคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการขนส่งทางอากาศเป็นนโยบายที่สำคัญของประเทศที่จะต้องพัฒนาองค์กรทั้งหมดที่เกี่ยวข้องให้มีความทันสมัยมีคุณภาพได้มาตรฐานและมีประสิทธิภาพทัดเทียมกับนานาชาติ

1. สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย (The Civil Aviation Authority of Thailand)

เดิมชื่อกรมการบินพาณิชย์ (พ.ศ 2506) ก่อนเปลี่ยนชื่อเป็น กรมการขนส่งทางอากาศ และกรมการบินพลเรือน (สังกัดกระทรวงคมนาคม) เริ่มก่อตั้งเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2558 ถือเป็นหน่วยงานอิสระที่แยกออกมาจาก กรมการขนส่งทางอากาศ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ทำหน้าที่รับผิดชอบด้านการบินพลเรือนในประเทศไทยให้เป็นไปตามกฎหมาย

2. บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน)

มีชื่อย่อว่า ทอท. (Airport of Thailand PCL. หรือ AOT) ก่อตั้งขึ้นเมื่อ 1 กรกฎาคม 2552 เดิมใช้ชื่อว่าการท่าอากาศยานแห่งประเทศไทย เป็นรัฐวิสาหกิจสังกัดกระทรวงคมนาคม ต่อมาได้แปรสภาพเป็นบริษัท ภายใต้นโยบายการแปรรูปรัฐวิสาหกิจไทยโดยจดทะเบียนเป็นนิติบุคคล ชื่อบริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน)ทอท. เป็นผู้บริหารงานท่าอากาศยานระหว่างประเทศรวม 6 แห่ง คือ

ท่าอากาศยานนานาชาติดอนเมือง (Don Mueang International Airport)

ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ (Suvarnabhumi Airport)

ท่าอากาศยานนานาชาติเชียงใหม่ (Chiang Mai International Airport)

ท่าอากาศยานนานาชาติแม่ฟ้าหลวงเชียงราย (Mae Fah Luang Chiang Rai International Airport)

ท่าอากาศยานนานาชาติหาดใหญ่ (Hat Yai International Airport)

ท่าอากาศยานนานาชาติภูเก็ต (Phuket International Airport)

3. กรมท่าอากาศยาน (Department of Airport) ก่อตั้งเมื่อวันที่ 3 ตุลาคม 2558 เป็นหน่วยงานในสังกัดของกระทรวงคมนาคม มีอำนาจหน้าที่พัฒนาโครงสร้างส่งเสริมกิจการท่าอากาศยานและบริหารท่าอากาศยานทั้ง 29 แห่งทั่วประเทศไทย ซึ่งเคยอยู่ภายใต้การบริหารดูแลของกรมการบินพลเรือน

ท่าอากาศยานสังกัดกรมท่าอากาศยาน

• ภาคเหนือ

- ท่าอากาศยานแม่ฮ่องสอน
- ท่าอากาศยานแม่สะเรียง
- ท่าอากาศยานปาย
- ท่าอากาศยานลำปาง
- ท่าอากาศยานแพร่
- ท่าอากาศยานน่านนคร
- ท่าอากาศยานพิษณุโลก
- ท่าอากาศยานเพชรบูรณ์

• ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

- ท่าอากาศยานนครราชสีมา
- ท่าอากาศยานบุรีรัมย์
- ท่าอากาศยานสุรินทร์ภักดี
- ท่าอากาศยานนานาชาติอุบลราชธานี
- ท่าอากาศยานขอนแก่น
- ท่าอากาศยานร้อยเอ็ด
- ท่าอากาศยานเลย
- ท่าอากาศยานนานาชาติอุดรธานี
- ท่าอากาศยานสกลนคร
- ท่าอากาศยานนครพนม

• ภาคตะวันตก

- ท่าอากาศยานหัวหิน
- ท่าอากาศยานตาก
- ท่าอากาศยานแม่สอด

• ภาคใต้

- ท่าอากาศยานชุมพร
- อากาศยานระนอง
- ท่าอากาศยานสุราษฎร์ธานี
- ท่าอากาศยานกระบี่
- ท่าอากาศยานนครศรีธรรมราช
- ท่าอากาศยานตรัง
- ท่าอากาศยานปัตตานี
- ท่าอากาศยานราวีวาส

4. กรมการบินพาณิชย์ (Department Aviation)

เป็นหน่วยงานราชการอยู่ในสังกัดกระทรวงคมนาคม เป็นองค์กรบริหารที่ปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายของกระทรวงคมนาคม และคณะกรรมการการบินพลเรือนในความรับผิดชอบด้านการบินพลเรือนในประเทศ และควบคุมกิจการบินพลเรือนภายในประเทศ ให้เป็นไปตามกฎหมายและความตกลงระหว่างประเทศตลอดจน

ทำการส่งเสริมและพัฒนาการขนส่งทางอากาศให้ก้าวหน้าอย่างมีประสิทธิภาพปลอดภัยสม่ำเสมอและถูกหลักเศรษฐกิจดังนั้นกรมการบินพาณิชย์จึงมีภารกิจที่สำคัญ 7 ประการ คือ

1. **งานบริการและอำนวยความสะดวก** ได้แก่การจัดสร้างสนามบินให้มีทางวิ่งทางขับตลอดจนอาคารสถานีสำหรับผู้โดยสารและสินค้าจัดหาและติดตั้งเครื่องช่วยการเดินอากาศวิทยุสื่อสารและไฟสัญญาณต่างๆในการบริการควบคุมจราจรทางอากาศและดูแลด้านการอำนวยความสะดวกในการขนส่งทางอากาศให้เป็นไปตามอนุสัญญาว่าด้วยการบินพลเรือนระหว่างประเทศ

2. **งานเกี่ยวกับความปลอดภัยในการขนส่งทางอากาศ** ได้แก่ การวางมาตรการเกี่ยวกับการป้องกันการวินาศกรรมและการปล้นจี้ของสัดอากาศ ควบคุมการออกใบอนุญาตและจดทะเบียนอากาศยานพาณิชย์ของไทย จัดหน่วยประสานงานการช่วยเหลืออากาศยานประสบอุบัติเหตุ

3. **ควบคุมบริษัทการบินของไทย** ให้ปฏิบัติตามเงื่อนไขใบอนุญาตที่ได้รับและควบคุมบริษัทการบินของต่างประเทศให้ปฏิบัติตามความตกลงว่าด้วยบริการเดินอากาศระหว่างประเทศ

4. **ร่วมมือประสานงานกับองค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศและองค์กรอื่นๆ** ตลอดจนประเทศเพื่อนบ้านเช่นสมาคมอาเซียนและประเทศอื่นๆทั้งภายในและภายนอกภูมิภาค

5. **ร่วมมือประสานงานโดยใกล้ชิดกับหน่วยงานเกี่ยวกับการบินพลเรือน** เช่นการทำอากาศยานแห่งประเทศไทยกรมอุตุนิยมวิทยารัฐวิสาหกิจการบินแห่งประเทศไทยจำกัดกรมการตรวจคนเข้าเมืองกรมศุลกากรกรมวิชาการเกษตรทั้งในด้านวิชาการและบริการอื่นๆ

6. **ส่งเสริมการเผยแพร่** เกี่ยวกับกิจการการบินพลเรือนแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและประชาชนผู้สนใจทั่วไป

รัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้องกับกิจการการบินพลเรือนของประเทศไทย

ธุรกิจการบินเป็นกิจการที่ต้องลงทุนมหาศาลและจะต้องเกี่ยวข้องกับหน่วยงานเป็นจำนวนมากดังนั้นกิจการด้านการบินในประเทศไทย จึงไม่สามารถหาเอกชนเข้ามาทำการลงทุนในกิจการด้านนี้ได้ ทางรัฐจึงจำเป็นต้องใช้งบประมาณแผ่นดินเข้ามาดำเนินการในด้านนี้ เพื่อเป็นการส่งเสริมธุรกิจการบินทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ ปัจจุบันรัฐบาลจึงเข้าไปลงทุนในหน่วยงานที่อำนวยความสะดวกให้แก่ธุรกิจการบินซึ่งประกอบด้วย

1. บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) ดำเนินการด้านธุรกิจการบิน การขนส่งภายในประเทศและระหว่างประเทศ รวมทั้งดำเนินการกิจกรรมอื่นๆ

2. บริษัทวิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด มีหน้าที่ให้บริการด้านการจราจรทางอากาศเพื่อความปลอดภัยในการเดินอากาศและด้านการสื่อสารการบิน ดำเนินการรับ - ส่ง ถ่ายทอด รวบรวมและกระจายข่าวเกี่ยวกับการบิน

3. การท่าอากาศยานแห่งประเทศไทย มีหน้าที่จัดตั้งสนามบินหรือที่ขึ้นลงชั่วคราวของอากาศยาน การให้บริการช่างอากาศยานและการให้บริการต่างๆ เกี่ยวกับอากาศยาน ผู้ประจำหน้าที่รับ - ส่งสินค้าพัสดุ ผู้โดยสาร และลูกจ้างของผู้ประกอบการธุรกิจในการเดินอากาศ

4. สถาบันการบินพลเรือน ก่อตั้งเมื่อ พ.ศ. 2504 ต่อมาได้รวมเป็นหน่วยงานหนึ่งในกรมการบินพาณิชย์ และเมื่อ พ.ศ. 2535 กรมการบินพาณิชย์ได้เสนอให้เปลี่ยนรูปแบบขององค์กรเป็นรัฐวิสาหกิจเพื่อให้การดำเนินงานมีความคล่องตัวและมีประสิทธิภาพ โดยการออกเป็นพระราชกฤษฎีกาเมื่อวันที่ 21 มีนาคม 2535 มีหน้าที่อบรมนักศึกษาไทยและต่างประเทศ ในแขนงวิชาต่างๆ ของกิจการการบินพลเรือนเป็นภาษาอังกฤษ รวมทั้งเป็นสถานที่ทำการฝึกอบรมเครื่องช่วยการเดินอากาศโดยเฉพาะเพื่อฝึกบุคคลที่ทำงานในกิจการด้านการบินพลเรือนต่อไป

หน่วยงานต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับกิจการการบินพลเรือนในประเทศไทย

1. International Civil Aviation Organization (ICAO)

คือ องค์กรการบินพลเรือนระหว่างประเทศ เป็นองค์การชำนาญพิเศษของสหประชาชาติก่อตั้งขึ้นตามอนุสัญญาว่าด้วยการบินพลเรือนระหว่างประเทศซึ่งทำขึ้นที่เมืองชิคาโก เมื่อวันที่ 7 ธันวาคม พ.ศ. 2487 มีความมุ่งหมายที่จะพัฒนาหลักการและเทคโนโลยีของการเดินอากาศระหว่างประเทศทำนุบำรุงการวางแผนพัฒนาการขนส่งทางอากาศระหว่างประเทศทั่วโลก

2. International Air Transport Association (IATA)

คือ สมาคมขนส่งทางอากาศระหว่างประเทศก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2488 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้มีการขนส่งทางอากาศที่ปลอดภัย สม่าเสมอ การร่วมมือกันระหว่างวิสาหกิจด้านการขนส่งทางอากาศของประเทศสมาชิกและเพื่อประสานงานกับองค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศและองค์การระหว่างประเทศ

3. Federal Aviation Administration (FAA)

คือ ทบวงมหาวิทยาลัยของสหรัฐอเมริกา สังกัดของกระทรวงการขนส่ง มีหน้าที่รับผิดชอบในการกำหนดระเบียบและมาตรฐานเกี่ยวกับการบินพาณิชย์ เพื่อให้มีความปลอดภัย ตลอดจนส่งเสริมกิจการการบินพลเรือน อีกทั้งจากระบบการควบคุมจราจรทางอากาศ และการเดินอากาศสำหรับอากาศยานพลเรือน

4. Civil Aviation Authority (CAA)

คือ กรมการขนส่งทางอากาศระหว่างประเทศต่างๆ ซึ่งทำหน้าที่ในสถานะเดียวกันกับกรมการขนส่งทางอากาศของไทยและมีหน้าที่รับผิดชอบที่คล้ายคลึงกันด้วย